

Ri. 52. P. 1. 13.

PROLVISIO ACADEMICA

1762, 19.

DE

V S V F O R E N S I

SENTENTIAE

CERV. SCAEVOLAE ICTI

IN

L. XXXVIII. D. de Aur. Arg. Mund. Leg.

QVA

DISPVTATIONES

IN

CAPITA IVRIS CONTROVERSA

ORDINIS ICTORVM ILLVSTRIS GRATIA

INSTITVENDAS

INDICIT

CHRISTIANVS HENRICVS BREVNING

I. V. D. ET PROFESS. PVBLIC. SOCIET. LITER.
DVISEVVRG. SOCIVS

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA

22

282

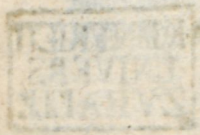

PROLVISIO ACADEMICA
DE
V S V F O R E N S I

SENTENTIA
CERAM BEATY QVAE ICETE
IN
L XXXVII D. de Ann. A. g. Mand. Jac.
DISPUTATIONES

CAPITVLVS CONTROVERSIA
ORDINIS IONORVM HLVSIVS GRATIA
INSTITVTIONIBVS

CHRISTIANVS HENRICVS BRVNING
L V D ET PROFESS PVBLIC SOCIETATIS

L I E S A D B
EX OFFICINA LANGENHEIMIA

525
72

DE
VSV FORENSI

SENTENTIAE

CERV. SCAEVOLAE ICTI

IN

L. XXXVIII. D. de A. A. M. Leg.

§. I.

Quamvis nunquam mea mens fit, sapientioribus atque sanioribus criticis debitam laudem denegare, tamen non dubito, quin recte et ex merito ii taxandi sint, qui praeter necessitatem atque omnem verisimilitudinem grassentur in fragmenta antiquorum Ictorum, quippe corrupta ubicunque legum deprehendunt capita, quae tamen nunquam a librariis ullam vim passa sunt. Neque censoriam effugiunt notam illi, qui in emendandis locis vere corruptis omnem omnino modestiam

* 2

IV

deficiam, optimam critici virtutem negligunt, fuosque ingenii partus spurios mira quadam audacia, aliis obtrudunt atque commendant.

§. II.

Male itaque actum est cum SCAEVOLA in *L. 38. π. de Aur. Argent. mund. legat.* Verba ipsius quae eruditorum virorum ingenia exercuerunt, haec sunt: *Quaestitum est, cum in eo templo non nisi aut aerea aut argentea tantum sint dona: haeredes Seiae utrum ex argento, an ex auro signum ponere compellendi sunt, an aereum? Respondit, secundum ea quae proponerentur, argenteum ponendum.* Haerent interpretes, cum auri mentio, cuius tamen in primo membro nulla facta erat, in altero demum iniiciatur. *Vulgatae Editiones legunt: non nisi aurea aut argentea tantum.* Placeret lectio, nisi Thufci codicis autoritas adesset, atque si ratio quaedam dari posset, unde in altero dein membro aereorum donorum mentio petita esset, et nisi demum probata ex vulgata lectione ipsa dein Scaeuolae responsio ratione destituta videretur. Quare *Io. Wilb. HOFFMANN* in *Meletem. ad π. h. t.* aliud quaerit remedium, neque *Vulgatae* neque *Florentinae* lectioni calculum addit. Ut ergo *aurum* quoque aduoceat, retrograda quadam crisi, non sine summa violentia, summaque audacia sic scriptum fuisse conicit: *aut aeREA AVt argentea tantum.* i. e. aut aerea, aurea aut argentea tantum. Sed sicut illa saevitia, qua dilaniatus misere *Ceruidius*, nec excusationem nec veniam meretur, ita praeter alias difficultates, quas in sua emendatione non obseruavit *Hoffmannus*, ea obseruanda fuisset, cur Scaeuola inter τὸ aerea et τὸ aurea non expresserit disiungendi particulam, quod reliqua verba exigere videbantur.

§. III.

Saluum vero caput nostrum pronunciauit *Iac. CUIACIUS* ad *Scaeuol. Resp. Lib. h. l.* Et recte quidem, quanquam *Cuiacius* non recte neque satis accurate ad legum praecepta exponat. Putauit
Iaco-

Iacobus noster ideo Scaeuolam argenteum ponendum haeredibus iniunxisse, quod medii generis esset inter aureum atque aereum donum. Ut suam probet causam, testem aduocat VLPIANVM in *L. 37. π. de Legat. I.* qui *Caii Cassii* vestigia premit. Scribit: *Legato generaliter relicto, veluti hominis, id esse obseruandum, ne optimus vel pessimus accipiatur.* Sed obseruare debebat, hoc in fragmento de legato generis sermonem fuisse, quale quid apud Scaeuolam non deprehenditur. Neque grauiorem auctoritatem suae interpretationi conciliabit Cuiacius, prouocans ad auctoritatem IUSTINIANI In *L. 35. §. 1. C. de donat.* Sanciuuit vox Augusta: *Si redditum certum ex possessionibus donauerit, non tamen nomina possessionum edixerit: necesse habere de sua substantia fundos tradere tantum redditum inferre valentes, quantum in donatione posuerit: in talibus tamen agris, qui nec omnibus, quos habet in possessione, anteponuntur, nec deteriores omnibus sunt, sed status mediocri inueniuntur.* Sed penitus haec aliena causa est a Scaeuolae. Ipsi videamus, quid verius quidue melius sit

§. IV.

Refert ICTUS Sciam condidisse testamentum, cui imposita erat cautio: *SI MIHI PER CONDITIONEM HVMANAM CONTIGERIT, IPSA FACIAM, SIN AVTEM; AB HAEREDIBVS MEIS FIERI VOLO IVBEOQVE SIGNVM DEI EX LIBRIS CENTVM IN ILLA SACRA AEDE ET IN PATRIA STATVI SVBSCRIPTIONE NOMINIS MEI.* Verba, *sin autem*, iam aliquoties interpretibus obscura visa fuere; rem vero tetigisse mihi videtur *Ant. AVGVSTINVS Emend. et Lect. L. II. c. 1.* qui illud *sin* explicat per Graecismum, ut idem, ac *sin minus* significet, quem significatum in Graecis verba habent εὐὲ δὲ, et conuenit quam maxime ea interpretatio menti testatricis. Moritur ergo Scia, neque ipsa signum Dei facere curauerat, neque quale ab haeredibus praestandum testamento expresserat. Incumbebat itaque haeredibus signi ponendi cura. Quae runt atque

VI

atque consulunt, quale signum ponendum? Tacite praemittit Scaeuola, cum aedas sacra demonstrata sit, attendi oportere, qualia signa atque dona in illa sacra aede posita. Patebat in eo delubro non aurea, sed aut argentea aut aerea tantum inueniri. Excludit reliquas fabricandi materias *tò tantum* atque dein particulae *non nisi*. Venit dein ICtus ad ipsam quaestionem: *Quaesitum est*, inquit, *cum in eo templo, non nisi aut aerea, aut argentea tantum sint donâ, heredes Seiae utrum ex argento, an ex auro signum ponere compellendi sint, an aereum?*

§. V.

Si tanta in emendandis veterum fragmentis audacia committi posset sine crimine, ut verba, quae minus commode et ad propositam iuris quaestionem concinne posita sint, in alium transferre locum liceret, auderem affirmare, Scaeuolam nostrum ita scripsisse, aut si magis placet, rectius et emendatius eundem ita scribere debuisse: *utrum ex argento, an ex aere signum ponere compellendi sint, an aureum*. Defenderem hanc lectionem, quod a librario facile verba *aurei* et *aeris* inter se permutari potuissent, quippe et re et nomine sibi admodum similia. Augeret coniecturae verisimilitudinem, quod in eo templo argentea aeraeque signa inueniebantur, quae et prius sibi submixerat inuicem Ceruidius, supra addita praeterea quaestione, *an aureum ponere* donum forsân heredes oporteat. Sed cum nostrum non sit, ICtus priscae aetatis leges scribere, ad quarum numeros ipsis verba emetienda fuissent, ita magis conuenit, si quid ab ipsis scriptum sit, in veram eorum mentem inquirere; ad rem ipsam potius nos conuertamus.

§. VI.

Daue mihi videntur quaestiones propositae a Ceruidio: I. *Utrum solum ex aere, aut argento signum fieri oporteat addita causa, quod in ea aede aerae et argenteae solum deprehend-*
rentur

rentur Deorum statuae. II. An vero heredum sit, aureum, quale quidem ibi non inueniebatur, signum offerre Deo, moti forsan ea causa, quam habet PAVLVS in *L. 12. π. de R. I.* Respondet ad utramque Scaeuola, ad primam expresse, tacite ad alteram. Ait enim: *Secundum ea, quae proponerentur, argenteum ponendum esse.* Liberat videlicet a maximo sumtu aurei ponendi signi heredes, causamque latitare arbitror in verbis: *secundum ea quae proponerentur*, i. e. si ea vera sint, quod in illa sacra aede saltem argentea et aerea non aequae aurea custodiantur signa, nec testatrix Seia materiae mentionem fecerit, bene vero templum *demonstrauerit.* Tacite itaque, negat aureum ponendum esse. Expresse vero ad priorem quaestionem respondet; *argenteum ponendum esse.* Suppressit causam Scaeuola in disputando acutissimus, ut solet. Equidem aliquam causam petere liceret ex PAVLO *c. l. qui vult, ut in testamentis testantium voluntates plenius interpretentur*, quod GYPHANIO in *Exposit. Reg. Iur. c. l.* idem est, ac *benignius.* Sed nec haec mihi satisfacit causa.

§. VII.

Quapropter arbitror, ex demonstrandi voluntate causam petendam. Mentio enim aedis sacrae quasi demonstrationis causa videbatur apposta, ut ad rationem donorum, quae in ea aede erant reposita, signum dari perficique voluerit testatrix.

§. VIII.

Sed haec clara. Urgeo usum totius obseruationis. Quid enim ad nos Deorum signa, quid delubra, quid reliqua? Equidem non dubito, apud nos verborum Scaeuolae in ipso themate perfectam esse posse applicationem. Fac enim Titium testamento statuisse, ut heredes calicem patinamque inciso testatoris nomine ecclesiae suae parochiali tanquam legatum inferrent. Fac amplius in ea aede saltem ex argento confectum nec inauratum depre-

VIII

deprehendi calicem, alium ex aere aut stanno. Quid prohibet quo minus dicamus cum Scaeuola, secundum ea, quae proponerentur, ex argento tantum et ne inauratum quidem calicem et patinam ab heredibus offerendam. Et sic in aliis.

§. IX.

Venio ad ea, propter quae haec scripta sunt. Hortabantur me atque rogabant quidam disciplinae meae alumnorum, qui sua priuatim me duce atque arbitro ingenia exercebant, vellem iisdem praesto esse in edendis diligentiae suae publicis specimenibus. Quamuis enim nollem illi addicere labori, qui praeterea aliis laboribus obrutus essem ac pene oppressus, cum tamen ii me rogarent, quorum et amicitia et consuetudo iucundissima, consilium cepi, precibus illorum locum concedere. Impetraui ergo ab Illustri ICtorum Lipsiensium Ordine instituti licentiam. Ne vero eosdem, qui sumtus copiosioris solenniorisque libelli Academici praestare nequeunt, scheda vel vacuo titulo ad Themidis Cathedram ducam, *Commilitonis* Consultissimi egregie laudandum institutum adeo placuit, vt cum petentibus auxilium promiserim, illius diligentiam egregiam et satis laudabilem sequi et imitari ceperim. Elaborauim iam ante quosdam annos Obseruatiunculas ex diuersis adeo forensi iuribus desumptas. Has in minores ad plagulae formam redactas disputatiunculas diuisas singulis dedi, cumque varia sint inter se non cohaerentia capita controuersa, loco thesium ad disceptandum propositarum ea elegi cum commilitonibus communicanda. Vt ergo horum edendis specimenibus *COMMILITONVM Generosissimorum ac Nobilissimorum* corona adhistere velit, humanissime rogo. Scribebam Lipsiae Prid. Kal. April. ANNO M D C C L X I I.

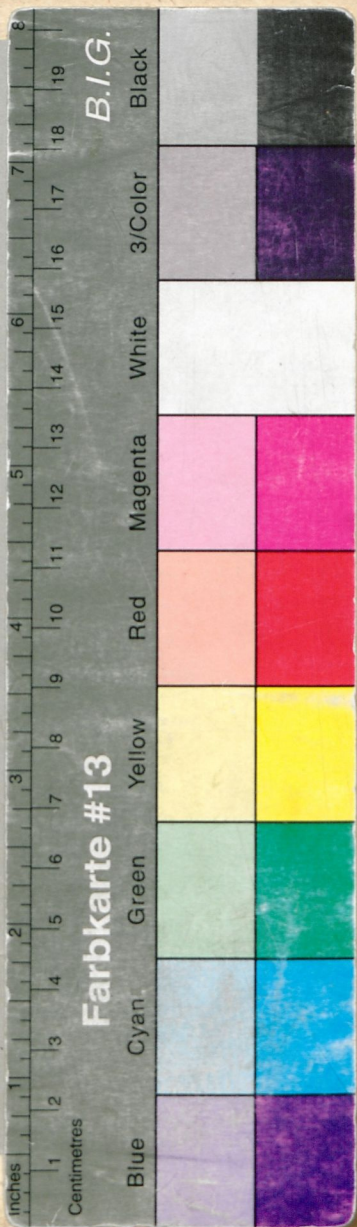

ULB Halle
006 385 451

3

Fr. 282

Bi. 52. 2. 13.

1762, 19.

PROLVSIO ACADEMICA
DE
V S V F O R E N S I
SENTENTIAE
CERV. SCAEVOLAE ICTI
IN
L. XXXVIII. D. de Aur. Arg. Mund. Leg.
QVA
DISPUTATIONES
IN
CAPITA IVRIS CONTROVERSA
ORDINIS ICTORVM ILLVSTRIS GRATIA
INSTITVENDAS
INDICIT
CHRISTIANVS HENRICVS BREVNING
I. V. D. ET PROFESS. PUBLIC. SOCIET. LITER.
DVISVVRG. SOCIVS

L I P S I A E
EX OFFICINA LANGENHEMIA

